

KRAJOWA IZBA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel. 22 821 99 71, 821 99 72, 626 82 49 • e-mail: kirp@kirp.pl • NIP: 526-10-43-011

Warszawa, dnia 28 października 2021 r.

Pan
r. pr. dr D. K.

W odpowiedzi na Pana zapytanie z dnia 29 września 2021 r. w sprawie udziału radcy prawnego w pracach komisji antymobbingowej warto przypomnieć tezy stanowiska, na które powołuje się Pan tj. stanowiska Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP z dnia 19 czerwca 2020r., SK-19.06.2020-RW:

Czy radca prawny może uczestniczyć w komisji antymobbingowej powołanej przez pracodawcę rozpoznającej skargę radcy prawnego na zachowanie innego radcy prawnego?

A. *[D]la określenia właściwego zachowania należy mieć na uwadze regulacje prawne wynikające z:*

- 1. art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (...), zgodnie z którymi, mimo niezamkniętego charakteru katalogu czynności świadczenia pomocy prawnej, wątpliwym jest zasadność włączenia przez pracodawcę radcy prawnego w skład komisji antymobbingowej. Czym innym jest bowiem pomoc prawna dla pracodawcy związana z ustaleniami, ocenami i wynikami prac takiej komisji, a czym innym jest udział w pracach takiej komisji, tym bardziej że praca w takiej komisji ma dotyczyć konfliktu pomiędzy radcami prawnymi, zatrudnionymi w tej samej jednostce. Radca prawny wskazując na te regulację winien rozważyć zgłoszenie swojemu pracodawcy postulatu*

wyłaczenia go z prac tej komisji. Wszyscy troje radcowie prawni winni wskazać kierownikowi jednostki na zasadność włączenia do tej sprawy właściwej okręgowej izby radców prawnych (wizytatorów powołanych przez radę). Specyfika pracy takiej komisji, wynikająca z jej kolegialnego charakteru, co niewątpliwie wpływa na procedurę podejmowania decyzji, pozostaje w sprzeczności z istotą zawodu radcy prawnego, w którym świadczenie pomocy prawnej dokonywane jest zawsze pod nazwiskiem konkretnego, możliwego do zidentyfikowania radcy prawnego. Wpływa to z kolei na wiele aspektów, jak choćby indywidualnej odpowiedzialności za merytoryczną poprawność wyrażanych przez radcę prawnego poglądów i stanowisk prawnych, jak i dokonywanych przez niego działań prawnych. Nadto jak wskazuje drugi przywołany przepis – radcy prawnemu nie wolno polecać wykonania czynności wykraczających poza zakres pomocy prawnej.

2. art. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego – określającego niezależność radcy prawnego, gwarantującej zachowanie wartości naczelnych, art. 10 KERP – zasady unikania konfliktu interesów, art. 27 pkt 4 KERP – ograniczeń przy wykonywaniu czynności zawodowych na rzecz tego samego klienta (mimo wskazanych różnych komórek organizacyjnych), art. 50 KERP – konieczności przestrzegania zasad lojalności i koleżeństwa oraz art. 52 ust. 2 KERP wskazującego radcy prawnemu właściwego adresata dla złożenia skargi na innego radcę prawnego. Zdaniem Komisji w opisanym przypadku nie zachodziłyby uprawnienia przewidziane art. 52 ust. 3 KERP.

Reasumując powyższe – należy wskazać na brak dostatecznych przesłanek dopuszczających udział radcy prawnego w pracach wskazanej komisji wewnętrznej.

Odnosząc się do przedstawionego przez Pana stanu faktycznego i pytań skierowanych do Komisji warto zauważyć, że:

- 1) W odpowiedzi na pytanie pierwsze oczywistym jest, że sporządzenie przez radcę prawnego opinii, czy oceny prawnej w sprawie, czy w konkretnym stanie faktycznym miał miejsce mobbing, dyskryminacja, czy naruszenie zasady równego traktowania wobec określonego pracownika stanowi świadczenie pomocy prawnej w rozumieniu art. 4 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.
- 2) Dla oceny, czy zleczone radcy prawnemu zadanie, o którym mowa w pkt 1, należy do zakresu przedmiotowego pomocy prawnej prawnie indyferentne jest, czy zadanie to wykonuje radca prawny bezpośrednio dla pracodawcy ww. pracownika, czy też

powołanej przez tego pracodawcę komisji antymobbingowej. Kwestie natury organizacyjnej nie mają znaczenia dla kwalifikacji określonych czynności do zakresu przedmiotowego świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych.

- 3) Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia jest niepozostawanie przez radcę prawnego mającego wykonywać określone czynności dla komisji antymobbingowej w stosunku pracy z pracodawcą, który powołał tę komisję. Oczywistym bowiem jest, że świadczenie pomocy prawnej musi odbywać się w jednej z ustawowych form wykonywania zawodu radcy prawnego (art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych) na podstawie umowy z klientem na rzecz którego ma być wykonywane (art. 8 ust. 4 ustawy o radcach prawnych; pojęcie klienta – vide art. 5 pkt 4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego). W konsekwencji nie można mówić, jak ma to miejsce w pytaniu skierowanym do Komisji, o niezatrudnieniu radcy prawnego przez pracodawcę, który powołał komisję antymobbingową, a co najwyżej o niezatrudnieniu tego radcy prawnego na podstawie umowy o pracę. Oznacza to jednak konieczność zatrudnienia w innej niż umowa o pracę formie skoro radca prawny ma wykonywać czynności zawodowe w zakresie wskazanym w pkt 1. Te ostatnie kwestie stanowią także odpowiedź na pytanie trzecie – możliwość świadczenia pomocy prawnej w zakresie przedmiotowym opisanym w pkt 1 na podstawie zatrudnienia w innej formie niż umowa o pracę, przy czym nazwanie radcę prawnego ekspertem nie zmienia faktu, że określenie radcy prawnego mianem „eksperta” jest pewną konwencją, a może on wykonywać czynności zawodowe posługując się wyłącznie tytułem zawodowym radcy prawnego (art. 4 zd. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego).
- 4) W odpowiedzi na pytanie drugie (poza rozstrzygniętą już kwestią konieczności zatrudnienia radcy prawnego w wybranej ustawowej formie) w pierwszej kolejności uwagi wymaga brak dostatecznego opisu stanu faktycznego, w szczególności nie jest jasne jak radca prawny będąc w założeniu członkiem komisji antymobbingowej, a zatem członkiem ciała kolegialnego (w założeniu podejmującym kolegialne decyzje) ma podejmować „ostateczną decyzję” w „indywidualizowany sposób” poprzez jej podpisanie obok innych członków komisji. Komisja ze swej natury podejmuje decyzje kolegialnie. W konsekwencji wiąże się to z możliwością wystąpienia zagrożeń dla niezależności rady prawnego – członka komisji, czy zagrożeń w obszarze zaufania do zawodu radcy prawnego (w szczególności w sytuacji oczekiwania podpisania się przez radcę prawnego pod decyzją komisji, w której wyrażone w toku prac jego stanowisko/opinia nie zyskało większości głosów, co w konsekwencji oznaczałoby, że

radca prawny podpisuje się pod stanowiskiem komisji, którego nie podziela, a które podpisuje wyłącznie z uwagi na wyniki głosowania w komisji). W tym kontekście bez znaczenia jest okoliczność, że komisja antymobbingowa miałaby zająć stanowisko w stosunku do osoby nie będącej radcą prawnym.

- 5) Mając powyższe na względzie również w stanie faktycznym sprawy, której dotyczy aktualnie skierowane do Komisji pytanie należałoby podzielić, co do zasady konkluzję z poprzedniego stanowiska Komisji, tj. braku dostatecznych przesłanek uzasadniających udział radcy prawnego w charakterze członka komisji antymobbingowej w opisanym zakresie. Jednocześnie wskazać należy, że radca prawny mógłby co do zasady sporządzić opinię prawną w opisanym zakresie na potrzeby prac komisji antymobbingowej (ale nie jako jej członek), na podstawie odpowiedniej umowy o świadczenie pomocy prawnej zawartej z pracodawcą, który powołał tę komisję.

Przygotował:

r .pr. Grzegorz Wyszogrodzki

Przewodniczący
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych
r. pr. Ryszard Wilmanowicz